

TRADYCYJNY
SAD

**W ZABRZAŃSKIM CENTRUM
KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
I ZAWODOWEGO W ZABRZU**

ALE O CO CHODZI ???

„TRADYCYJNY SAD” jest ogólnopolskim konkursem grantowym, organizowanym przez **Fundację Banku Ochrony Środowiska**, który ma na celu szerzenie wiedzy na temat starych odmian drzew owocowych.

Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego w Zabrzu zgłosiło po raz drugi chęć udziału w projekcie a pani dyrektor wyraziła zgodę. Projekt ma na celu upowszechnić wiedzę na temat tradycyjnych odmian i przywrócić je na dawne, właściwe sobie miejsce. Celem jest edukacja na temat tradycyjnych odmian roślin sadowniczych i ekologicznego sposobu pielęgnacji drzew. Projekt ma za zadanie zwiększenie zasobów genetycznych drzew owocowych starych odmian oraz zwiększenie różnorodności biologicznej w Polsce.

Więcej szczegółów na temat projektu znajduje się na stronie www.tradycjnyasad.pl.

TROCHĘ HISTORII

- ✓ **Tradycje sadownicze w Polsce sięgają średniowiecza.** W tym czasie Cystersi i Benedyktyni jako pierwsi zaczęli sprowadzać do Polski szlachetne odmiany drzew owocowych, które najczęściej sadzono w ogrodach przyklasztornych i królewskich.
- ✓ Następnie drzewa owocowe trafiały poprzez dworskie i ziemiańskie sady do wiejskich zagród a **Polska przez wieki była potęgą sadowniczą opartą o drzewa dawnych odmian.**
- ✓ Tradycyjne odmiany drzew owocowych zaczęły masowo znikać z w czasie „rewolucji sadowniczej” mającej miejsce na przełomie lat 60 i 70-tych. **Wysokopienne odmiany drzew owocowych zostały zastąpione „nowoczesnymi” odmianami karłowymi, które corocznie owocują.**

KORZYŚCI Z POSIADANIA TRADYCYJNEGO SADU

- ✓ Historyczne (stare) odmiany drzew owocowych posiadają naturalną odporność na mróz, choroby i szkodniki.
- ✓ Tradycyjne odmiany drzew owocowych uprawiane z wykorzystaniem ekologicznych metod dają smaczne, zdrowe oraz pozbawione pestycydów i nawozów sztucznych owoce.
- ✓ Owoce z własnego sadu umożliwiają przygotowanie ekologicznych przetworów ograniczając wydatki na ich zakup w sklepach.
- ✓ Rozłożyste korony drzew tradycyjnych odmian hamują siłę wiatru i tworzą swoisty mikroklimat dla lokalnej flory. Są też siedliskiem różnych gatunków ptaków (zwalczających szkodniki) oraz okolicznej fauny.
- ✓ Obecność minisadu chroni glebę przed erozją wietrzną i wodną.
- ✓ Posiadanie własnego minisadu daje olbrzymią satysfakcję z uzyskanych plonów dzięki własnej pracy, umiejętności i fachowej wiedzy.

SAD TRADYCYJNY

SAD TOWAROWY

ARCHITEKCI SADÓW

I etap projektu

1. Budowanie zespołu ARCHITEKCI SADÓW (6 uczniów kl. 4 wABM oraz opiekun).
2. Zdobywanie wiedzy poprzez:
  - udział w zajęciach na temat znaczenia restytucji starych odmian drzew owocowych przeprowadzonych przez opiekuna zespołu,
  - spotkanie z mentorem,
  - samodzielne poszukiwanie informacji.

I ETAP PROJEKTU

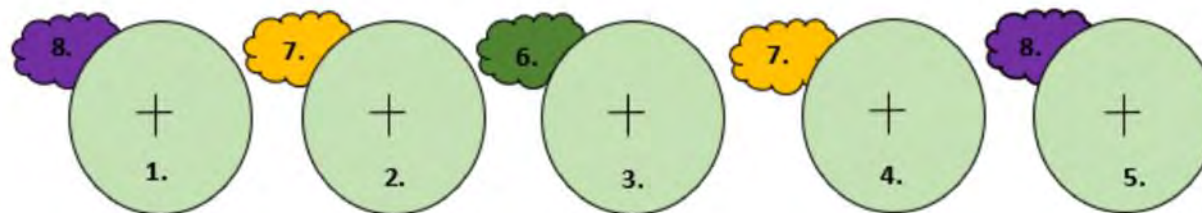

3. Wyznaczenie miejsca nasadzeń drzewek w szkolnym minisadzie.
4. Dobór 5 odmian tradycyjnych drzewek jabłoni oraz roślin towarzyszących.

LEGENDA:

1. Jabłoń Antonówka
2. Jabłoń Graftszynek Czerwony
3. Jabłoń Kronselska
4. Jabłoń Oliwka Żółta Papierówka 2x
5. Jabłoń Cesarz Wilhelm
6. Mięta pieprzowa
7. Aksamitka rozpierzchła
8. Lawenda wąskolistna

Plan działań

Zadanie 1.1. Budowanie zespołu

Czym jest zespół? Zespół to kilka osób, które mają przed sobą cel i może on zostać osiągnięty jedynie poprzez współdziałanie. W grupie powinni znaleźć się osoby, na których można polegać. [ ]

Status raportu: **Przesłany**

Liczba znaków: 183/2000

strona do działania

Zadanie 1.2. Zdobywanie wiedzy

Zadanie 1.2 polega na zdobyciu wiedzy na temat tradycyjnych odmian drzew owocowych i ich ziół. Zadanie składa się z dwóch części: Poprowadzenia przez opiekuna(-ki) zespołu zajęć dotyczących znaczenia przyzwyczajenia starych. [ ]

Status raportu: **Przesłany**

Liczba znaków: 2476/2000

strona do działania

Zadanie 1.3. Zaplanowanie sadu

Zielarnie odpowiedniego terenu do założenia mini-sadu. Wykorzystanie miejsca pod sad jest bardzo istotne. Warto więc podjąć się szczególne starania nad znalezieniem właściwego terenu, w którym zostanie założony sad. Różne gatunki [ ]

Status raportu: **Przesłany**

Liczba znaków: 1982/2000

strona do działania

Zadanie 1.4. Promocja projektu

Promocja towarzyszy wszystkim działaniom na każdym etapie. W ten sposób dziełko się zdobytych wiedzy i uczucie się wystąpień publicznych. Przygotowanie szkolnego newslettera/kontenerki? Wasz Zespół składa się z uczniów i uczennic [ ]

Status raportu: **Przesłany**

Liczba znaków: 975/2000

strona do działania

I ETAP PROJEKTU

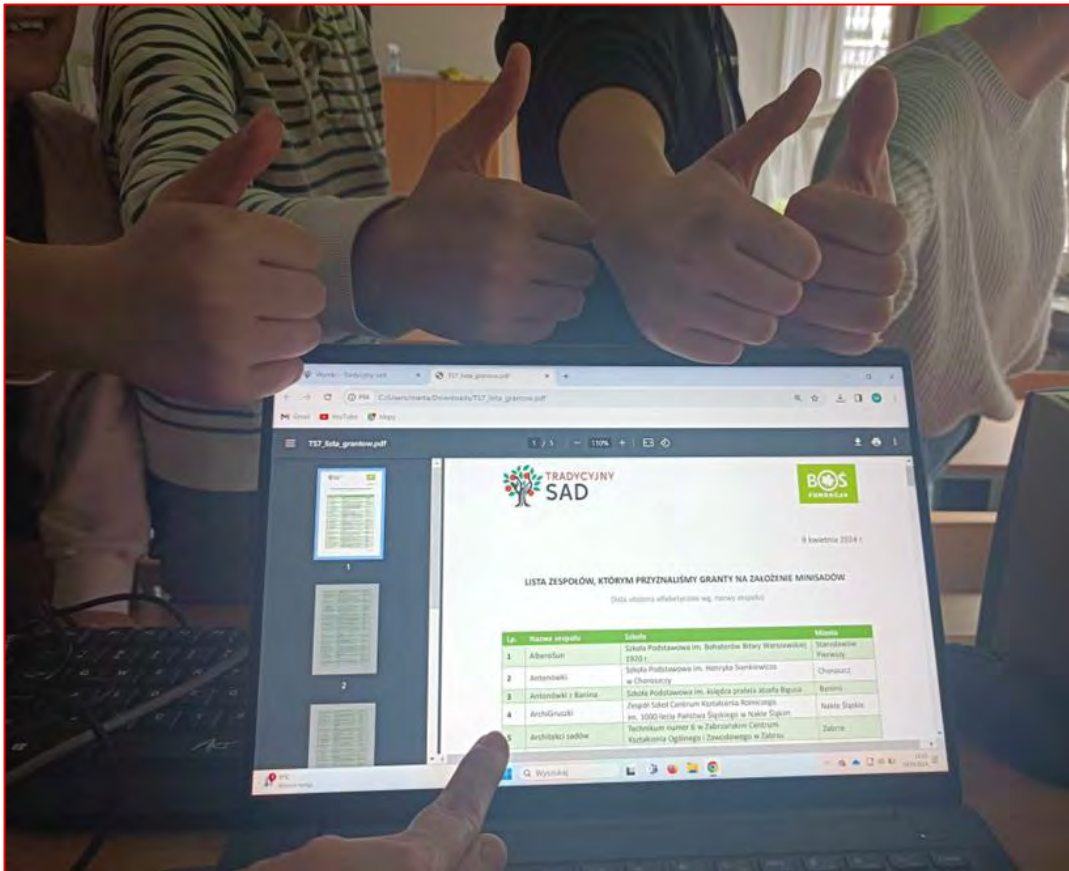
5. Przygotowanie prezentacji i promocja projektu wśród uczniów ZCKOiz
6. Uzupełnienie platformy na stronie <https://tradycyjnyasad.pl/plan-dzialan/>.
7. Oczekiwanie na wyniki z I etapu.

II ETAP PROJEKTU

1. 9 kwietnia 2024r. - uzyskanie grantu i przystąpienie do realizacji II etapu projektu.

Technik Architektury Krajobrazu w ZCKOiZ w Zabrzu
10 kwietnia · 🌐

MAMY TO! Udało się naszej grupie "Architektura sadów" z Zabrzejskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego ZCKOiZ pozyskać grant w konkursie "Tradycyjny Sad" organizowanym przez Fundacja BOŚ. Nasz szkolny minisad niebawem się powiększy o kolejne gatunki jabłoni. Gratulujemy!

15

Lubię to! Komentarz Udostępnij

Najtrafniejsze

Technik Architektury Krajobrazu w Zespole Szkół Technicznych w Szczecinku
Gratulacje!!!

7 tyg. Lubię to! Odpowiedz

II ETAP PROJEKTU

2. Zakup sadzonek tradycyjnych odmian jabłoni, roślin towarzyszących oraz potrzebnych materiałów do nasadzenia (paliki, ziemia uniwersalna).

Antonówka

Grafsztynek Czerwony

Kronselska

Oliwka Żółta
Papierówka 2 szt

Cesarz Wilhelm

+ 6 sadzonek jabłoni
podarowanych przez

KOSZTORYS

Lp.	Materiał	Ilość [szt]	Cena jednostkowa [zł]	Wartość kosztorysowa [zł]
1	Jabłoń Antonówka	1	15,82	15,82
2	Jabłoń Oliwka Żółta Papierówka	2	14,18	28,36
3	Jabłoń Graftszynek	1	15,82	15,82
4	Jabłoń Kronselska	1	28	28
5	Jabłoń Cesarz Wilhelm	1	29	29
6	koszt wysyłki	1	27	27
7	ziemia ogrodowa 130l	1	60	60
8	bambus 1.2 m	8	2,50	20
9	lawenda wąskolistna	15	6	90
10	Mięta pieprzowa	12	3	36
			SUMA	350 zł

II ETAP PROJEKTU

3. Promocja projektu – rozwieszenie plakatów i rozdanie ulotek.

MAMY MINI SAD W ZCKOIZ

Przy udziale grupy **ARCHITEKTÓW SADÓW** powstał mini sad w ZCKOIZ w ramach realizacji ogólnopolskiego projektu edukacyjnego „Tradycyjny Sad” organizowanego przez Fundację Banku Ochrony Środowiska.

TRADYCYJNY SAD

Projekt Tradycyjny Sad powstał z myślą o zachowaniu różnorodności biologicznej Polski i zdrowiu społeczeństwa. Celem jest zapoznanie z sadowniczym dziedzictwem polskich ziem, restytucją starych odmian drzew owocowych i zachęceniem do aktywnego przywracania ich w swoim sąsiedztwie.

MINI SAD ZCKOIZ

**ZAPRASZAMY
23 KWIECIA 2024R.
(WTOREK)**

ROZPOCZĘCIE 11:15- DŁUGA
PRZERWA

Zachęcamy wszystkich uczniów naszej szkoły do wzięcia udziału w realizacji projektu Tradycyjny Sad i pomocy nasadzaniu drzewek owocowych przy naszej szkole.

www.tradycjnysad.pl

POWRÓT DO TRADYCJI

MINI SAD W ZCKOIZ

NASZA SZKOŁA UCZESTNICZY W OGÓLNOPOLSKIM KONKURŚIE GRANDOWYM PT...TRADYCYJNY SAD” ORGANIZOWANYM PRZEZ FUNDACJĘ BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA

TRADYCYJNY SAD

KOLEJNY ETAP

Projekt powstał z myślą o zachowaniu różnorodności biologicznej Polski i zdrowiu społeczeństwa. Celem jest zapoznanie z sadowniczym dziedzictwem polskich ziem, restytucją starych odmian drzew owocowych i zachęceniem do aktywnego przywracania ich w swoim sąsiedztwie.

Wiecej szczegółów:
www.tradycjnysad.pl

Jakiś czas temu nasza grupa ARCHITEKTÓW SADÓW brała udział w pierwszym etapie projektu „Tradycyjny Sad”... DOSTAŁIŚY SIĘ DO NASTĘPNEGO ETAPU. Dzięki temu mogliśmy posadzić stare odmiany drzew jabłoni przy ZCKOIZ.

POWRÓT DO TRADYCJI

NASADZANIE

23 kwietnia 2024r zapraszamy naszych wszystkich szkolnych przyjaciół do udziału w nasadzaniu drzewek w naszym szkolnym mini sadzie.
ROZPOCZĘCIE O 11:15.

LEGENDA

W naszym mini sadzie zostaną posadzone:

- Jabłoń Antonówka
- Jabłoń Oliwka Żółta Papierówka
- Jabłoń Grafsztynek
- Jabłoń Kromseńska
- Jabłoń Cesarz Wilhelm
- Bratek Ogrodowy
- Lawenda Wąskolistna
- Mięta Piepszowa

Wiecej szczegółów:
www.tradycjnysad.pl

II ETAP PROJEKTU

4. 23 kwietnia 2024r. - nasadzenie tradycyjnych odmian jabłoni.

II ETAP PROJEKTU

5. Nasadzenie roślin towarzyszących.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

**TRADYCYJNY
SAD**

**W ZABRZAŃSKIM CENTRUM
KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO
I ZAWODOWEGO W ZABRZU**